

PREEK

SCHETS

**Relatie
zondag 2012**

door **Ron Becker**

**Een Valentijn Special van
Marriage Course Nederland**

De theaterdinertour gaat langs
verschillende plaatsen in Nederland
tijdens de Marriage Week

Meer informatie en opgave via :

marriagecourse.nl

Duurzame Liefde = duurzaam genieten

Man en vrouw

Meer dan twee

In Efeziërs 5 staat heel veel. Het is een van de klassieke teksten die gebruikt worden voor huwelijksformulieren die in veel kerken gangbaar zijn. Ik kan me voorstellen dat bepaalde gedeelten voor deze tijd raar klinken, zoals ‘vrouwen die in ieder opzicht het gezag van de man erkennen’. In oudere vertalingen staat zelfs: ‘Vrouwen, wees aan uw man onderdanig’. Met zulke teksten maak je jezelf niet populair.

Efeziërs 5: 21 - 33

Aanvaard elkaars gezag uit eerbied voor Christus. Vrouwen, erken het gezag van uw man als dat van de Heer, want een man is het hoofd van zijn vrouw, zoals Christus het hoofd is van de kerk, het lichaam dat hij gered heeft. En zoals de kerk het gezag van Christus erkent, zo moeten vrouwen in ieder opzicht het gezag van hun man erkennen.

Mannen, heb uw vrouw lief, zoals Christus de kerk heeft liefgehad en zich voor haar heeft prijsgegeven om haar te heiligen, haar te reinigen met water en woorden en om haar in al haar luister bij zich te nemen, zodat ze zonder vlek of rimpel of iets dergelijks zal zijn, heilig en zuiver.

Zo moeten mannen hun vrouw liefhebben, als hun eigen lichaam. Wie zijn vrouw liefheeft, heeft zichzelf lief. Niemand haat ooit zijn eigen lichaam, integendeel: men voedt en verzorgt het, zoals Christus de kerk, want dat is zijn lichaam en wij zijn de ledematen.

‘Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich hechten aan zijn vrouw, en die twee zullen één lichaam zijn.’ Dit mysterie is groot – en ik betrek het op Christus en de kerk. Maar ook voor elk van u geldt dat ieder zijn vrouw moet liefhebben als zichzelf, en dat een vrouw ontzag moet hebben voor haar man.

Ik zou dit gedeelte graag willen benaderen vanuit het perspectief van vers 32: 'dit mysterie is groot'. Vanuit die verwondering zou ik hier over het huwelijk willen spreken. Zoals vanuit de verwondering over een kunstwerk of een natuurlandschap.

In de Griekse grondtekst staat er het woord 'mysterion', in de Latijnse vertaling 'sacramentum' en onze vertaling 'mysterie' of in oudere vertalingen 'geheimenis'. Dat geeft wel aan: er gebeurt iets. Het is iets mysterieus. Vanuit het Latijnse 'sacramentum', dat ook een element van 'heiligheid' in zich heeft, zou je kunnen zeggen dat het niet alleen over iets 'mysterieus', maar ook over iets 'heiligs' gaat. Dat roept verwondering en ontzag op.

Paulus rondt het af met 'dit mysterie is groot', maar hij heeft een bepaalde realiteit voor ogen als hij over het huwelijk begint: het perspectief van de verhouding van Christus en de gemeente, een verwijzing naar die relatie. Een huwelijk staat namelijk niet op zichzelf, maar verwijst naar iets hogers.

Het huwelijk anno 2012

Klopt dit met hoe we in onze samenleving tegen het huwelijk aan kijken?

Voorbeeld

We waren een tijdje geleden op de bruiloft van de ouders van een vriendinnetje van onze dochter. Het was een geweldig leuk feest. De vader had aan zijn vriendin, de moeder van zijn kinderen gevraagd, wil je nog trouwen voor je veertigste? Dan moeten we dat snel doen! En zo geschiedde. Iedereen werd gevraagd om foto's te mailen, liefst trouwfoto's, en die werden in een loop de hele avond door geprojecteerd. Het was opvallend dat op ongeveer de helft van de foto's er een bruidspaar op stond, samen met hun kinderen. Met andere woorden; er werd pas getrouwd op het moment dat de kinderen groot genoeg zijn om het feest mee te maken.

Trouwen is een soort markeringspunt geworden als je na een lange weg hebt aangetoond dat je bij elkaar kunt blijven.

Meer dan jullie twee

Paulus brengt een andere context in: wil jij weten hoe Jezus van zijn gemeente houdt? Dan moet je naar dat huwelijk kijken! Of andersom: als je naar het huwelijk van een man en een vrouw kijkt, dan kun je zien hoe Jezus van zijn gemeente, dus wij bij elkaar, houdt.

Hij geeft een andere dimensie, of zo je wilt, een andere functie van het huwelijk aan. Hij zegt eigenlijk; het huwelijk gaat niet alleen over jou en je partner. Het gaat er ook om dat en hoe jij met je huwelijk zichtbaar maakt hoe Jezus van zijn gemeente houdt.

Daarmee ligt de lat hoog, maar waarom zou je daar niet ambitieus in zijn?

We gaan de teksten langs:

Efeziërs 5: 21 - 24

Aanvaard elkaars gezag uit eerbied voor Christus. Vrouwen, erken het gezag van uw man als dat van de Heer, want een man is het hoofd van zijn vrouw, zoals Christus het hoofd is van de kerk, het lichaam dat hij gered heeft. En zoals de kerk het gezag van Christus erkent, zo moeten vrouwen in ieder opzicht het gezag van hun man erkennen.

Als Paulus hier al spreekt over een hiërarchie dan valt die weg, omdat hij oproept om elkaars gezag te erkennen, uit eerbied voor Christus. De ambitie die hij neerlegt bij een echtpaar is: maak zichtbaar door jullie onderlinge relatie hoe Jezus van de gemeente houdt. Hij wijst dan naar twee verschillende rollen.

Dames eerst...

Hij noemt de vrouwen het eerst! De vrouw krijgt een rol die je best de hoofdrol mag noemen. Als het een affiche voor een film zou zijn, dan zou God de hoofdrolspeler zijn, met de vrouw als tegenspeler.

De uitdaging die Paulus geeft aan de vrouw is namelijk deze: leef zo met je man, zodat iedereen kan zien, hoe een schepsel zich mag verhouden tot zijn of haar Schepper. Vul je rol zo in, leef zo met je man, dat ook hij, of misschien wel zelfs hij, uit jouw manier van omgaan met hem, kan afleiden hoe een mens met God mag omgaan, en niet alleen een mens, maar heel de schepping, heel Gods volk.

Het is aan vrouwen toevertrouwd om te laten zien hoe je met God omgaat. Daarmee onderwijzen zij de mannen. Het is een krachtige rol die zo aan de vrouw wordt gegeven. Zij zijn de onderwijzers over 'hoe je met God mag omgaan'.

Daarmee wordt de man in dit beeld niet gelijkgesteld aan God, of dat hij de rol van God zou spelen. Integendeel, want mannen worden juist geacht het gezag van de vrouwen even goed te aanvaarden (vers 21). Maar bij vrouwen wordt op een of andere manier meer de uitdaging neergelegd om te laten zien wat dat betekent: gezag van God erkennen.

Valkuilen

Daar zitten twee valkuilen in. Als je dat niet kunt, het gezag van God erkennen, of het gezag van je man erkennen dan ligt diva-gedrag op de loer; een diva wenst niet ondergeschikt te zijn, duldt niemand naast zich, laat staan boven zich, is niet in staat om rekening te houden met iemand anders.

De tweede valkuil is dat ondergeschiktheid wordt verstaan als slaafsheid. Juist tegenover God is slaafsheid ongepast. Je bent immers een dochter van God, geen slavin. En je rol is: laten zien hoe je met God mag omgaan. Dus als een kostbare dochter, die op elk moment naar haar Vader mag toe rennen, die altijd op Zijn onverdeelde aandacht mag rekenen.

In het begin

Een man wordt het hoofd van zijn vrouw, zoals Christus het hoofd van de kerk is. Dat gaat niet over een hiërarchie of over verstand. Het woord hoofd in het Hebreeuws, rosj, betekent ook zoveel als 'begin'. Zo begint Genesis 1: 'beresjit bera', in het begin...

God is de eerste. Wat tussen man en vrouw is, lijkt op wat God het eerst heeft gedaan, namelijk zijn scheppingsrealiteit. Het is de vrouw die in alle nuchterheid zegt: ik begin bij jou. Hier is het begin van mijn geschiedenis, mijn leven.

God staat op de plaats van het begin en komt tot haar. De vrouw is degene die het laat zien en daarmee degene die onderwijst. De man is de leerling. Zij herinnert hem er aan wat het is om een schepsel te zijn, onder een begin te staan, onder een hoofd te staan.

Zij herinnert hem er aan wat het is om te reageren op je Schepper. Scheppen is in de bijbel ook begrenzen, de chaos inperken. Reageren op je Schepper is dan misschien ook je te laten begrenzen....

Zij laat hem zien wat het betekent om te reageren op Gods initiatief om een verbond te sluiten. God kiest ervoor om uit te spreken dat hij trouw zal zijn en dat hij zal beschermen. Dat doet hij naar mensen, naar zijn schepping, naar zijn volk, naar de gemeente.

En God heeft het prijskaartje dat er aan hangt betaald. Wanneer dan de man wordt genoemd als hoofd van zijn vrouw, dan mag hij het begin van God met de schepping representeren, Gods initiatief, Gods overgave, Gods trouw en bescherming. Ook de bereidheid om de prijs te betalen die bij het initiëren van een verbond hoort.

Efeziërs 5: 25 - 27

Mannen, heb uw vrouw lief, zoals Christus de kerk heeft liefgehad en zich voor haar heeft prijsgegeven om haar te heiligen, haar te reinigen met water en woorden en om haar in al haar luister bij zich te nemen, zodat ze zonder vlek of rimpel of iets dergelijks zal zijn, heilig en zuiver.

...dan de heren

Hoe heeft Christus zich overgegeven voor zijn kerk? Door zijn leven te geven. Zich prijs te geven. Het gaat hier om overgave en het is apart dat het expliciet tegen de mannen aan gehouden wordt. Zou het zijn omdat er meer mannen zijn dan vrouwen die moeite hebben om zich te binden?

De man wordt niet gelijkgesteld met God, maar hij mag iets representeren van God. Hij is niet bedoeld om de baas te spelen, maar om te dienen als Jezus, die zichzelf heeft prijsgegeven.

Als een man geen karikatuur wil zijn van een mens, of überhaupt afspiegeling van God wil zijn, dan moet hij de weg van Jezus gaan, van totale overgave. Daar verwijst Paulus naar.

Uitspraak:

Mannen moeten zich als een lam gedragen, niet als een zwijn....

Van Jezus wordt hier gezegd dat hij uit liefde voor de kerk zich heeft prijsgegeven om haar te heiligen, te reinigen met water en woorden, etc. Het echoot na van wat in het begin van de brief aan de Efeziërs staat, dat het doel van het mens-zijn is om in Christus heilig en zuiver te zijn voor God (1,4).

Waar gaat dat heiligen over? Letterlijk: over apart zetten voor God. Jezus is bereid om zichzelf apart te zetten, om zich op te offeren. Dat is een zaak van leven en dood.

Wat betekent het om je vrouw te heiligen? Het vraagt dat een man eerbied voor zijn vrouw heeft, vanuit het besef dat zij een heilig gebied is. Misschien is de beste manier om dat besef vast te houden door je te realiseren: 'Ik ben getrouwd met een dochter van God'.

Maar dan dat reinigen met water en woorden. Ik heb eens iemand ontmoet die vertelde dat hij in een bepaalde periode helemaal op ging in zijn werk. Het huwelijk liep niet zo daverend en in die fase dat hij echt workaholic werd, raakte zijn vrouw vervreemd van hem. Zij begon een relatie met een andere man. Het huwelijk strandde uiteindelijk.

In diezelfde tijd maakte zijn beste vriend mee dat zijn vrouw hem verliet voor een andere man. Hij bleef haar vragen om terug te komen en hij bleef hopen en bidden om haar terugkeer. Op een avond, in de stromende regen stond zij daar en vroeg: 'Mag ik terugkomen?' Hij liet haar binnen, liet het bad vollopen en waste haar zélf helemaal schoon. Letterlijk en figuurlijk schoongewassen.

Hoe mag een man met zijn vrouw omgaan: reinigen met water en woorden, goed spreken over en tot zijn vrouw.

Dat reinigen met water verwijst ook naar de doop. Via de doop herinneren we ons wat hij heeft gedaan voor ons, steeds ons reinigend, steeds ons in staat stellend om een nieuw begin te maken. De doop is het symbool dat hij ons nieuw maakt, zodat we rein, onberispelijk en schoon voor hem kunnen staan. Dat is hoe Jezus met ons omgaat.

En dan zegt Paulus tegen de mannen: 'Doe dat bij je vrouw'. Misschien wel letterlijk met water, misschien geestelijk met het steeds opnieuw uitspreken van wat de doop bevestigt: je bent een nieuwe realiteit in Christus. En verder door goed tot en over je vrouw te spreken met woorden waar een dochter van God recht op heeft om te horen.

De man kan op deze manier een rol spelen in het oproepen en hooghouden van de 'luister' van de vrouw, zodat ze 'zonder vlek of rimpel of iets dergelijks', 'heilig en zuiver' zal zijn. Maar dat gaat alleen via de weg van de overgave. Alleen dan zal een man in staat zijn om zijn vrouw te laten stralen.

Efeziërs 5: 31

'Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich hechten aan zijn vrouw, en die twee zullen één lichaam zijn.'

Hier benoemt Paulus het wonder van de seksualiteit. Seksueel één worden, creëert geestelijke eenheid. Dat maakt seksualiteit tot een enorme kracht. Een man en een vrouw die samen seks hebben is enorm krachtig, maar het is ook verwarrend. Zo groot is die kracht, omdat je in elkaar opgaat en als het ware versmelt, tot een eenheid wordt met de ander.

Ook dit verwijst naar de band tussen Christus en zijn gemeente: twee partners die zoeken naar eenheid op basis van totale overgave. Dat vraagt om veiligheid, de bescherming van het huwelijk, een exclusief verbond tussen 2 partners, met het oog op het heil van de wereld, van de schepping en de mensheid.

Seksualiteit symboliseert die overgave die overgaat in intieme eenwording. Wanneer seksuele overgave en eenheid niet is afgestemd op geestelijke overgave en eenheid dan groeit er iets scheef.

Voorbeeld:

In het pastoraat maken we te vaak mee dat (jonge) mensen in een niet-huwelijkse seksuele relatie, niet zelden met een niet-gelovige partner, het moeilijk vinden om God te ervaren, om zijn leiding te zien. We maken het mee dat wanneer iemand er dan voor kiest om (tijdelijk) de seksuele relatie te stoppen om te onderzoeken of er een verband is tussen deze seksuele setting en het afnemende contact met God, dat de ander de relatie verbreekt.

Wanneer het geestelijk niet matcht met elkaar en met God, dan werkt dat door op seksueel gebied en andersom: wanneer er op seksueel gebied verkeerde keuzes worden gemaakt, dan werkt dat door op geestelijk vlak, naar God toe en naar elkaar.

De seksualiteit is bedoeld om intiem en privé met elkaar beleefd te worden. Maar tegelijkertijd maakt het huwelijk de relatie tussen Christus en de gemeente zichtbaar. Het huwelijk is een publiek schouwspel. Daar hoort ook een publieke bezegeling bij.

Het gebeurt nogal eens dat christenen in een relatie ervoor kiezen om (voorlopig) nog niet te trouwen. Je kunt wel zeggen: 'Wat maakt het uit of je nu wel of niet getrouwd bent, in Gods ogen zijn we al getrouwd'.

Maar juist omdat het huwelijk een publiekelijke verwijzing naar Christus liefde voor de gemeente en onze reactie daarop is, vraagt het om een publieke status, een publiekelijke bezegeling en bekrachtiging van het verlangen om Christus' liefde voor de gemeente te representeren. Het huwelijk maakt dat zichtbaar. Ga daar ook voor.

Afrondend:

het huwelijk is niet alleen bedoeld voor jezelf, of voor jullie twee. Het is bedoeld om naar te kijken. Je huwelijk is een schouwspel dat verwijst naar hoe Jezus van zijn gemeente houdt en hoe je op hem mag reageren. Man en vrouw hebben daarin elk een eigen rol om naar die realiteit van Jezus' liefde te wijzen.

Dat mysterie is zeer groot.